

REPUBLIKA SLOVENIJA
KABINET PREDSEDNIKA VLADE

VELJA GOVORJENA BESEDA!

GOVOR

PREDSEDNIKA VLADE RS BORUTA PAHORJA NA SLOVESNOSTI OB 20. OBLETNICI PRVE DEMOKRATIČNO IZVOLJENE SLOVENSKE VLADE

Ljubljana, 24. maj 2010

*Spoštovani gospod predsednik republike,
spoštovani gospod predsednik državnega zbora,
spoštovani gospod predsednik prve demokratično izvoljene slovenske vlade,
Ekselence,
gospe in gospodje,*

ta teden v četrtek bo Slovenija v Parizu na posebni slovesnosti dobila uradno vabilo za polnopravno članstvo v OECD, organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj. Dvajset let potem, ko je oblast demokratično prevzela Demosova vlada Lojzeta Peterleta in si za najbolj važnega od načrtov zadala osamosvojitve Slovenije, bo ta država po vstopu v številne mednarodne politične, gospodarske in druge ustanove z vstopom v OECD praktično zaokrožila njeno umestitev v družino najbolj demokratičnih in razvitih držav na svetu.

Pogajali smo se vrsto let, Slovenija je morala izpolniti visoke standarde - tudi tokrat nam je uspelo. Kljub neki nasičenosti z zgodovinskimi dogodki zadnjih dveh desetletij bi bilo z vidika nacionalnega ponosa in samozavesti skoraj malomarno, če bi bili do tega dosežka ravnodušni. Mirne vesti si lahko dovolimo vsaj kanček iskrenega zadovoljstva.

Spoštovani gospod predsednik prve demokratično izvoljene slovenske vlade,

mislim si, da mora biti to na nek način tudi Vaše osebno zadoščenje in radost vseh tistih, ki so tako ali drugače razcveteli slovensko politično pomlad. Na prelomu devetdesetih let prejšnjega stoletja so oziroma smo z demokracijo in osamosvojitvijo Slovenije odprli povsem novo poglavje naše zgodovine in dali sedanji in prihodnjim generacijam novo vero in upanje v boljšo in pravičnejšo prihodnost.

Slovenija je demokracijo in osamosvojitve dosegla brez zgodovinskega zamudništva in skoraj brez žrtev. Te, ki se jih bomo vedno slavno spominjali, niso bile posledica naših notranjih razhajanj, ampak tujčeva sramota. Ko se danes spominjamo nastanka in uspehov Demosove vlade, vse tedanje slovenske politike in velike narodne složnosti, vendar ne smemo pozabiti, da velikopotezne zamisli o prihodnosti Slovenije tedaj niso takoj naletele na vsesplošno razumevanje in simpatije, temveč tudi na dvom, strah in celo malodušje.

Zato je prav, da brez želje po delitvi zaslug za naše prihodnje načrte vemo, da so na začetku vsake zgodovinske prelomnice najprej sanje pogumnih in vizionarskih posameznikov,

kasneje njihovih navdahnjenih somišljenikov in da šele sčasoma in dostikrat mukoma postanejo inspiracija politične in narodove večine.

Spoštovani gospod predsednik prve demokratično izvoljene slovenske vlade,

z današnjega zornega kota se nam površno zdi, da ste uspeli tako zlahka in samoumevno. Ko praznujemo vaše uspehe kot naše skupne uspehe, kar so v veliki meri tudi res bili, moramo zavoljo naših sedanjih in prihodnjih stremeljenj vedeti, kako težko je bilo in ostaja težko spreminjati stvari svet v skupno dobro. Prav tako se z današnjega zornega kota zdi, da smo takrat imeli jasne cilje in skupne načrte, da smo jih malo da ne neučakano skupno dosegali, da pa smo danes, dvajset let kasneje, brez takih jasnih ciljev in skupnih načrtov in precej razdvojeni.

Kljub vsemu menim, da je in prvo in drugo le deloma res. Preteklost pač lahko vidimo, prihodnost lahko le slutimo. Zdaj živimo glede nekaterih temeljnih vprašanj naše sedanjosti in prihodnosti enako zgoščen čas kot pred dvajsetimi leti. Ni nam dano, da bi na dolgo in široko, miligramsko tehtali za to ali ono drobno ravnanje, temveč je čas za pogum in razum za velike odločitve.

Glede tega se politično in narodno soglasje šele oblikuje. Kot pred dvema desetletjema, tedaj zlasti zaradi domačih razmer, sedaj pa tudi zavoljo globalnih, doživljamo nek prekratni čas. Glavno vprašanje za nas je, v kateri vrednostni, družbeni in razvojni tok se bomo v današnjem globalnem svetu umestili Slovenci. Moje mnenje je, da če želimo nadaljevati, če želimo naprej sanjati upanja in hotenja izpred dvajsetih let, moramo ciljati in načrtovati nadpovprečno v vseh smislih, razvojnem in človeškem.

To ta hip predvsem pomeni, da izkoristimo zgodovinsko priložnost, da pravično uredimo južno mejo in si tudi s tem okrepimo mir in varnost ter se zavoljo tega lahko v celoti posvetimo gospodarskim in socialnim izzivom; da v socialnem dialogu sooblikujemo in uveljavimo potrebne strukturne reforme, da bo povečana socialna solidarnost (v zadnjih dveh letih smo povečali socialne transferje za 27%), javnofinančno in razvojno vzdržna. Drugače ne bo mogoče ponoviti vlaganj države v razvojnoraziskovalne dejavnosti kot smo to leta 2009 storili za kar 46%; da torej uravnesimo povečano solidarnost z okrepljeno tekmovalnostjo in ju postavimo v novo dinamično ravnovesje.

Problem, ki ga vidim ta hip pri oblikovanju soglasja je, da nekatere družbene skupine in generacije nimajo enakega vzgiba za tako vizijo, ker nimajo po njihovem toliko zagotovil, da bodo spremembe v smeri vsestranske nadpovprečnosti, tudi za njih spremembe na boljše in pravičnejše. Vendar nas izkušnje izpred dvajsetih let učijo, da do velikih narodnih dosežkov ne vodi nobena kraljevska pot.

Spoštovani gospod predsednik prve slovenske demokratično izvoljene vlade, gospe in gospodje,

čez tri dni bomo v Parizu deležni pohval in priznanj na naš račun. Ni potrebno, da se utopimo v razkošju komplimentov. Vendar pa hkrati ni prav nobenih razlogov, da uspeha v tej etapi, ne bi videli tudi kot navdiha za končno zmago – to je – uresničitev sanj iz aprilske volilne nedelje leta 1990 in razglasitve državnosti tistega vznesenega junijskega večera leta 1991.